petak, 13. studenog 2020.

P9_TA(2020)0305

Plan ulaganja za održivu Europu – Kako financirati zeleni plan

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. studenoga 2020. o Planu ulaganja za održivu Europu – Kako financirati zeleni plan (2020/2058(INI))

(2021/C 415/04)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. siječnja 2020. pod nazivom „Plan ulaganja za održivu Europu – Plan ulaganja za europski zeleni plan” (COM(2020)0021),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. pod naslovom „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i svoju rezoluciju o tome od 15. siječnja 2020. ([1]),

— uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje od 2021. do 2027. od 2. svibnja 2018. (COM(2018)0322) i izmijenjeni Prijedlog od 28. svibnja 2020. (COM(2020)0443), zajedno s izmijenjenim Prijedlogom odluke o sustavu vlastitih resursa Europske unije od 28. svibnja 2020. (COM(2020)0445),

— uzimajući u obzir svoje Privremeno izvješće od 14. studenog 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. – stajalište Parlamenta u cilju postizanja dogovora ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. listopada 2019. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. i vlastitim sredstvima: vrijeme je da se ispune očekivanja građana ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. svibnja 2020. o višegodišnjem financijskom okviru, vlastitim sredstvima i planu oporavka ([4]),

— uzimajući u obzir konačno izvješće i preporuke Skupine na visokoj razini za vlastita sredstva iz prosinca 2016.,

— uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 16. rujna 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije ([5]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020)0456) i njezine prateće zakonodavne prijedloge,

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika te Odluke (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ,

([1]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.
([2]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0449.
([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0032.
([4]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0124.
([5]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0220.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o pravednom oporezivanju u digitaliziranom i globaliziranom gospodarstvu: BEPS 2.0 ([6]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ([7]),

— uzimajući u obzir završno izvješće Stručne skupine na visokoj razini za održivo financiranje (HLEG) od 31. siječnja 2018.,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. ožujka 2018. naslovljenu „Akcijski plan o financiranju održivog rasta” (COM(2018)0097),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. svibnja 2018. o održivom financiranju ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. srpnja 2020. o zaključcima izvanrednog sastanka Europskog vijeća od 17. do 21. srpnja 2020. ([9]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 i Uredbu (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga,

— uzimajući u obzir tromjesečne europske gospodarske prognoze Komisije,

— uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i njezin Kyotski protokol te Pariški sporazum,

— uzimajući u obzir načela odgovornog ulaganja, načela odgovornog bankarstva i načela održivog osiguranja koja podupiru Ujedinjeni narodi,

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, Međunarodnu povelju o ljudskim pravima, Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, UN-ove ciljeve održivog razvoja i Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o temeljnim pravima i načelima na radu te osam temeljnih konvencija ILO-a,

— uzimajući u obzir statut Europske središnje banke (ESB),

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, u skladu s člankom 58. Poslovnika,

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane, Odbora za promet i turizam, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i Odbora za kulturu i obrazovanje,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0198/2020),

A. budući da ulaganja potrebna za prilagodbu klimatskim promjenama još nisu procijenjena i uključena u iznose VFO-a za klimu;

([6]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0102.
([7]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.
([8]) SL C 76, 9.3.2020., str. 23.
([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0206.

petak, 13. studenog 2020.

B. budući da će put prema klimatskoj neutralnosti do 2050. povećati konkurentnost gospodarstva Unije i dovesti do viška održivih, visokokvalitetnih radnih mjesta;

C. budući da se u posebnom izvješću Međunarodnog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o globalnom zatopljenju od 1,5 °C jasno navodi da dosad usvojene politike nisu dovoljne da bi se spriječilo globalno zatopljenje veće od 1,5 °C i gubitak bioraznolikosti te narušavanje biogeokemijskih tokova;

D. budući da će se Europskim propisom o klimi uspostaviti obveza EU-a u pogledu postizanja klimatske neutralnosti do 2050., uključujući ambiciozne međufaze potrebne za postizanje tog cilja;

E. budući da je Komisija procijenila da su za postizanje trenutačnih klimatskih ciljeva do 2030. na razini EU-a potrebna ulaganja od 240 milijardi EUR godišnje ([10]), uvećano za dodatne iznose od 130 milijardi EUR godišnje za ciljeve zaštite okoliša, 192 milijarde EUR godišnje za socijalnu infrastrukturu i 100 milijardi EUR godišnje za širu prometnu infrastrukturu u Europi; budući da to ukupno čini najmanje 662 milijarde EUR potrebnih ulaganja godišnje; budući da se ti iznosi temelje na klimatskom cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. za 40 %; budući da je, sada kad je Parlament usvojio ambicioznije ciljeve, potreba za ulaganjima još veća; budući da je nužno mobilizirati sva raspoloživa sredstva kako bi se zadovoljila potreba za ulaganjima;

F. budući da se u članku 2. stavku 1. Pariškog sporazuma poziva na „usklađivanje financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima prema niskim emisijama stakleničkih plinova i razvoju otpornom na klimatske promjene”;

G. budući da je europski zeleni plan nova strategija rasta kojom se Unija nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom, u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s uporabom resursa, te koja bi također trebala doprinijeti osiguranju strateške autonomije EU-a;

H. budući da se zbog pandemije bolesti COVID-19 naglašava važnost ulaganja u socijalno i okolišno održivo gospodarstvo, osobito ulaganja kojima se promiču najsuvremenija istraživanja i razvoj, konkurentan industrijski sektor, produbljivanje i jačanje jedinstvenog tržišta, snažni MSP-ovi, zdravstvena zaštita, snažan sustav socijalne skrbi i socijalno blagostanje;

I. budući da se zbog potrošnje potrebne za potporu europskim gospodarstvima postavlja pitanje načina otplate nastalog duga; budući da je važno spriječiti porast nejednakosti kao što je bio slučaj nakon prethodne krize;

J. budući da je stvaranje održivog gospodarskog sustava ključno za razvoj dugoročne strateške autonomije EU-a i povećanje otpornosti EU-a,

K. budući da trgovinska politika utječe na emisije stakleničkih plinova;

L. budući da emisije stakleničkih plinova iz prometa čine 27 % ukupnih emisija EU-a te da je promet jedini sektor u kojem su emisije još uvijek u porastu; budući da prometni sektor mora na tehnološki neutralan način doprinijeti postizanju ciljeva EU-a u pogledu smanjenja emisija kojima se nastoji ostvariti klimatska neutralnost do 2050., te pritom osigurati prihvatljivu cijenu i konkurentnost prometa; budući da se smanjenje emisija iz sektora prometa može ubrzati kako za infrastrukturu tako i za vozni park razvojem i jačanjem sinergija s ostalim sektorima, poput digitalnog ili energetskog sektora;

M. budući da se oslobođenjima od plaćanja poreza u sektoru zrakoplovstva i pomorskom sektoru također može narušiti tržišno natjecanje među industrijskim sektorima i da se time mogu promicati neučinkovite vrste prijevoza koje uzrokuju onečišćenje;

N. budući da je člankom 2. Statuta ESB-a propisano da se, ako je postignut cilj stabilnosti cijena i ako se on ne dovodi u pitanje, monetarna politika ESB-a mora provoditi u svrhu daljnjeg ostvarivanja ciljeva EU-a utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), kojim se uz ostale ciljeve predviđa i zaštita kvalitete okoliša;

([10]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

O. budući da će ESB u kontekstu preispitivanja svoje strategije monetarne politike ocijeniti može li i na koji način, djelujući u okviru svojeg mandata, uzeti u obzir aspekte održivosti, a posebno rizike povezane s okolišnom održivošću;

P. budući da je cilj aktivacije opće klauzule o odstupanju omogućiti državama članicama da provode fiskalnu politiku koja će olakšati provedbu svih mjera potrebnih za primjereno rješavanje krize, a da pritom ne izađu iz okvira Pakta o stabilnosti i rastu utemeljenog na pravilima; budući da se u općoj klauzuli o odstupanju navodi da njezina primjena ne bi smjela ugroziti fiskalnu održivost;

1. pozdravlja plan ulaganja za održivu Europu (SEIP) kao ključan element u osiguravanju uspjeha zelenog plana i tranzicije prema održivijem, konkurentnijem, više kružnom i otpornijem gospodarstvu u skladu s obvezama Unije u pogledu okoliša, uključujući obveze u pogledu klime na temelju Pariškog sporazuma i zakonodavstvo EU-a u području klime; ističe da bi taj plan trebao biti u središtu koordiniranog i uključivog odgovora Unije na izgradnju otpornijeg gospodarstva i društva nakon pandemije bolesti Covid-19 te da bi trebao poticati teritorijalnu, socijalnu i gospodarsku koheziju; ističe da održivost mora biti u skladu s pitanjima financijske stabilnosti;

2. pozdravlja Komisijin plan oporavka za Europu, u čijem su središtu europski zeleni plan i strategija digitalizacije; podupire temeljno načelo da će javna ulaganja poštovati načelo „ne nanosi bitnu štetu” i ističe da se to načelo primjenjuje i na socijalne i na okolišne ciljeve; naglašava da bi nacionalni planovi oporavka i otpornosti trebali EU staviti na put koji vodi prema klimatskoj neutralnosti do 2050., kako je utvrđeno u zakonodavstvu EU-a, što obuhvaća i prijelazne ciljeve za 2030., i time osigurati tranziciju država članica na kružno i klimatski neutralno gospodarstvo, na temelju znanosti i vremenski ograničenih klimatskih ciljeva;

3. podsjeća da se ulaganjima u okviru mehanizma za oporavak i otpornost mora poštovati načelo „ne nanosi štetu”; naglašava da bi ulaganja povezana s klimom trebala biti u skladu s taksonomijom EU-a i da bi nacionalni planovi oporavka trebali biti usklađeni s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima;

4. smatra da je postizanje pravedne tranzicije na klimatsku neutralnost jedna od glavnih zadaća EU-a; poziva na provedbu odgovarajućih mjera i politika kako bi ta transformacija bila uspješna, uz sudjelovanje javnog i privatnog sektora, regija, gradova i država članica; poziva na to da se prednost da ulaganjima za potporu održivoj tranziciji, digitalnoj agendi i europskom suverenitetu u strateškim sektorima s pomoću dosljedne industrijske strategije; smatra da će digitalizacija javnog i privatnog sektora pomoći u postizanju klimatske neutralnosti;

5. naglašava da će ostvarenje cilja EU-a za postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. i kružnog gospodarstva ovisiti, među ostalim, o adekvatnom financiranju i dosljednom uključivanju održivosti u javne i privatne financije; naglašava da javno financiranje samo po sebi neće biti dovoljno za postizanje navedenih ciljeva i doprinos tranziciji; ističe da će biti potrebni znatni iznosi održivih javnih i privatnih ulaganja; stoga poziva Komisiju da pri razvoju SEIP-a potiče javna i privatna ulaganja; naglašava činjenicu da raspoloživa sredstva neće biti neograničena, čak i uz ambiciozno financiranje; smatra da je nužno u SEIP-u predvidjeti i omogućiti dodatna ulaganja sa stvarnom dodanom vrijednosti i ne istiskivati tržišno financiranje; poziva Komisiju da utvrdi čvrst okvir za izvješćivanje i praćenje kako bi se osiguralo da potrošnja zaista ima učinka; tvrdi da će poveznica između rashoda i prihoda, posebno kroz stvaranje novih vlastitih sredstava, biti ključna za provedbu zelenog plana;

6. napominje da će tranzicija prema zelenom gospodarstvu utjecati na sve sektore gospodarstva EU-a i ustraje u tome da bi put prema klimatskoj neutralnosti trebao ojačati konkurentnost europskog gospodarstva te dovesti do neto viška održivih, visokokvalitetnih radnih mjesta u Uniji; ističe činjenicu da bi zelena tranzicija trebala biti uključiva i usklađena s načelima gospodarske, socijalne i okolišne održivosti; smatra da u SEIP-u nitko ne bi smio biti zapostavljen te da bi se, prema potrebi, on trebao usmjeriti na smanjenje razlika u postizanju ciljeva klimatske neutralnosti među državama članicama i regijama; podsjeća da su očuvanje i otvaranje radnih mjesta te dokvalifikacija i prekvalifikacija od iznimne važnosti u održivoj energetskoj tranziciji;

7. također naglašava da, kako bi europski zeleni plan bio uspješan, europski proizvođači održivih proizvoda i usluga trebaju prepoznati njegove prednosti;

petak, 13. studenog 2020.

8. poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za adekvatno financiranje SEIP-a kako bi se zajamčilo da budući programi, kao što je strategija za val obnove, imaju dostatan učinak na svaku zgradu u EU-u, da su prihvatljivi svim građanima Unije i da imaju njihovu potporu;

9. pita se hoće li SEIP u svojem trenutačnom obliku omogućiti mobilizaciju 1 milijarde EUR do 2030. s obzirom na negativne gospodarske izglede nakon pandemije bolesti COVID-19; zahtijeva od Komisije da osigura potpunu transparentnost u pitanjima financiranja, poput optimističnog učinka poluge, mogućeg dvostrukog računanja određenih ulaganja ili nedovoljne jasnoće u vezi ekstrapolacije određenih iznosa; nadalje, pita se kako će novi VFO koji je predložila Komisija i koji je odobren u zaključcima Europskog vijeća omogućiti postizanje ciljeva SEIP-a; zabrinut je da bi pojačano financiranje programa EU-a na početku razdoblja moglo dovesti do nedostatka zelenih ulaganja na kraju sljedećeg razdoblja VFO-a; poziva Komisiju i države članice da iznesu planove u kojima će objasniti kako će premostiti znatan investicijski jaz s pomoću privatnih i javnih ulaganja, uključujući procjenu novih gospodarskih izgleda nakon trenutačne krize i očekivanog povećanja ambicije u pogledu klimatskih, energetskih i okolišnih ciljeva za 2030.; ističe činjenicu da je SEIP dugoročan cilj EU-a i da se ne smije ugroziti zbog manjeg VFO-a u budućnosti u kojem bi se velik dio novca usmjerio na otplatu dugoročnog duga;

10. primjećuje da je Komisija u svojoj Komunikaciji o SEIP-u od 14. siječnja 2020. procijenila da su za postizanje aktualnih klimatskih ciljeva za 2030. na razini EU-a potrebna ulaganja u iznosu od najmanje 662 milijarde EUR godišnje; poziva Komisiju da te nove brojke uzme u obzir u revidiranoj strukturi SEIP-a;

11. poziva Komisiju da otkrije izloženosti svih fondova u okviru VFO-a i instrumenta Next Generation EU različitim ciljevima i kategorijama taksonomije EU-a;

12. želi da se osigura da se financijska sredstva iz SEIP-a, na razini EU-a te na nacionalnoj i regionalnoj razini, usmjere na politike i programe s najvećim potencijalom za doprinos borbi protiv klimatskih promjena i drugim ciljevima u području okoliša, uključujući tranziciju poduzeća EU-a, posebno MSP-ova, na konkurentniju Uniju i na otvaranje radnih mjesta, uz prilagodbu različitim nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama; iščekuje da Komisija prije početka sljedećeg VFO-a objavi okvir za praćenje rashoda u području klime, biološke raznolikosti i drugih održivih rashoda, primjenjujući po potrebi kriterije uspostavljene Uredbom o taksonomiji; poziva na to da taj okvir sadrži, među ostalim, metodologiju praćenja zajedno s odgovarajućim korektivnim mjerama, i mehanizam za provjeru i praćenje održivosti kako bi se identificirali štetni učinci u skladu s načelom „ne nanosi bitnu štetu” i obvezama na temelju Pariškog sporazuma;

13. naglašava da uspjeh SEIP-a ovisi o adekvatnosti javnog i privatnog financiranja te o dosljednosti politika EU-a; stoga naglašava potrebu za usklađenim pokazateljima održivosti i za metodologijom za mjerenje učinka; ustraje u tome da bi u svjetlu SEIP-a trebalo pokrenuti provedbu ocjena učinka u pogledu drugih zakonodavnih akata, neovisno o tome jesu li još u zakonodavnoj fazi ili su već doneseni, u cilju ocjene kompatibilnosti postojećeg zakonodavstva EU-a s ciljevima EU-a u području okoliša;

14. naglašava da bi jedan od ciljeva SEIP-a trebao biti osiguravanje prelaska s neodrživih na održive gospodarske aktivnosti;

15. vjeruje da bi javno i privatno financiranje trebalo voditi računa o Uredbi o taksonomiji i pridržavati se načela „ne nanosi bitnu štetu” kako bi se osiguralo da se politikama i financiranjem EU-a, uključujući proračun EU-a, programe koji se financiraju iz instrumenta Next Generation EU (NGEU), europski semestar i financiranje Europske investicijske banke (EIB), ne doprinosi ciljevima, projektima i aktivnostima koji znatno štete socijalnim ciljevima ili ciljevima zaštite okoliša, i da se njima ne ugrožava gospodarska konkurentnost ili uzrokuje gubitak radnih mjesta; ističe da javni proračuni i javne banke neće moći sami premostiti investicijski jaz; podsjeća da deset najvećih europskih banaka svake godine godišnje još uvijek ulože više od 100 milijardi EUR u fosilna goriva; podsjeća da na temelju Uredbe o taksonomiji Komisija mora do kraja 2020. donijeti delegirani akt koji sadrži kriterije tehničke provjere za aktivnosti kojima se znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih;

16. poziva Komisiju da zajamči da se novim VFO-om ne podupiru aktivnosti, odnosno ne ulaže u aktivnosti koje bi mogle dovesti do ovisnosti o imovini koja je štetna za klimatske i okolišne ciljeve Unije s obzirom na vijek trajanja te imovine;

17. poziva Komisiju da utvrdi mogućnosti za proširenje uporabe taksonomije EU-a na praćenje potrošnje u području klime i okoliša u cjelokupnom javnom financiranju EU-a, uključujući novi VFO, program „InvestEU", instrument Next Generation EU, instrument za potporu solventnosti, mehanizam za oporavak i otpornost te sredstva EIB-a;

18. poziva na operacionalizaciju načela „ne nanosi bitnu štetu" u relevantnim propisima EU-a o financiranju, primjerice kroz provjeru klimatske, okolišne i socijalne održivosti; podsjeća da stroga pravila za ulaganja ne bi trebalo uvoditi bez prethodnog savjetovanja s lokalnim i regionalnim javnim tijelima, industrijama i MSP-ovima;

19. poziva Komisiju da procijeni i utvrdi aktivnosti koje znatno štete ekološkoj održivosti, u skladu s člankom 26. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) 2020/852 i u skladu s preporukom Europske središnje banke i Mreže središnjih banaka i regulatora za ekologizaciju financijskog sustava (NFGS);

20. poziva na stvarno postupno odustajanje od javnih i privatnih ulaganja u zagađujuće i štetne gospodarske aktivnosti, za koje su dostupne ekonomski održive alternative, pri čemu treba u potpunosti poštovati prava država članica da odaberu svoju kombinaciju izvora energije, s ciljem provedbe sustava obnovljive energije i energetske mreže koja je kompatibilna s Pariškim sporazumom; naglašava da hitno treba pronaći te alternative uz pomoć znatnih ulaganja u tehnološke inovacije i energetsku učinkovitost; ustraje u tome da aktivnosti koje se financiraju iz SEIP-a ne smiju pridonositi daljnjim socijalnim nejednakostima i produbljivanju ekonomskih i socijalnih razlika između istoka i zapada EU-a; u tom kontekstu podsjeća da je 11 država članica, zajedno s Europskom unijom, od 2014. do 2016. potrošilo 112 milijardi EUR godišnje na subvencioniranje fosilnih goriva; poziva Komisiju i države članice da pripreme strategije za postupno ukidanje svih subvencija štetnih za okoliš kako bi se poboljšala dosljednost i vjerodostojnost EU-a u očuvanju bioraznolikosti i prirodnih ekosustava te kako bi se potaknula tranzicija na čiste energetske sustave i na klimatski neutralno i kružno gospodarstvo;

21. smatra da bi se pri tranziciji na klimatsku neutralnost trebali očuvati jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za poduzeća iz EU-a i njihova konkurentnost, posebno u slučaju nepoštenog tržišnog natjecanja trećih zemalja; smatra da bi SEIP, kako bi ostvario svoje ciljeve, trebao doprinijeti i održivoj europskoj proizvodnji te smanjiti globalne emisije kroz trgovinsku politiku; traži da se trgovinskim sporazumima ne jamči zaštita ulagača na račun okolišnih, socijalnih ili zdravstvenih standarda; naglašava da je izvršive klimatske i druge okolišne standarde važno uvrstiti u trgovinske sporazume koje EU sklapa s trećim zemljama, među ostalim i zato da bi se europskim poduzećima osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja; poziva na to da se osigura prihvatljivost trećih zemalja za prekogranične projekte koji pridonose ciljevima Pariškog sporazuma;

22. naglašava da su program Erasmus+, Europske snage solidarnosti i Kreativna Europa, kao glavni programi EU-a za obrazovanje, volontiranje i kulturu, bitan instrument u okviru globalnog odgovora na klimatske promjene i da imaju ključnu ulogu u poticanju obrazovanja u vještinama potrebnim za zelenu tranziciju, podizanju razine osviještenosti o okolišnim pitanjima i pitanjima klimatskih promjena, posebno među mladima koji volontiraju kako bi se zaštitio okoliš, te razvoju kreativnih, uključivih i dostupnih rješenja za svladavanje okolišnih izazova; ističe da ti programi doprinose postizanju ciljeva održivog razvoja EU-a; u tom pogledu ističe važnost stažiranja u području poljoprivrede uz potporu programa Erasmus+;

Proračun EU-a: usmjeravanje, aktiviranje i kataliziranje financijskih resursa

23. naglašava ključnu ulogu proračuna EU-a u realizaciji SEIP-a; ponavlja svoje dugogodišnje stajalište da bi za nove inicijative uvijek trebalo provesti procjenu i provjeru održivosti, da bi ih trebalo financirati dodatnim odobrenim sredstvima i da one ne bi trebale negativno utjecati na druge politike; naglašava važnost dugovječnih politika EU-a, kao što su kohezija i poljoprivreda, zajedno s drugim ključnim područjima politika, kao što su istraživanje, inovacije te prilagodba klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje; poziva Komisiju i države članice da ispune svoje političke obveze i Uniji osiguraju VFO usmjeren na budućnost koji će moći odgovoriti na očekivanja građana;

petak, 13. studenog 2020.

24. ističe važnost održivih privatnih ulaganja i njihovu ulogu u postizanju ciljeva SEIP-a te smatra da je potrebno olakšati privatno financiranje; nadalje ističe da tehničku potporu treba poboljšati uz pomoć lokalnih i nacionalnih inkubatora te rasadnika projekata koji okupljaju financijere i promotore projekata;

25. pozdravlja činjenicu da je Europsko vijeće prihvatilo Instrument Europske unije za oporavak kao instrument za potporu ulaganjima i reformama u izvanrednim situacijama; međutim, žali zbog prijedloga da se znatno smanje dodatna sredstva za nekoliko programa EU-a i da ih se za druge programe u potpunosti ukine; smatra da su predloženi rezovi za programe kojima se podupire tranzicija regija ovisnih o ugljiku u suprotnosti sa zelenim planom EU-a te će u konačnici utjecati i na financiranje SEIP-a;

26. naglašava činjenicu da bi, kako bi EU ispunio svoje obveze iz Pariškog sporazuma, njegov doprinos klimatskim ciljevima trebao biti potpomognut ambicioznim udjelom rashoda koji se odnose na klimu i bioraznolikost u proračunu EU-a; stoga nastoji što prije postići pravno obvezujući cilj potrošnje od 30 % za uključivanje klimatskih pitanja i 10 % za bioraznolikost; naglašava da bi se cilj potrošnje u području klime trebao primjenjivati na VFO u cjelini; naglašava činjenicu da bi se cilj u području klime od 37 % trebao primjenjivati i na rashode u okviru NGEU-a; potiče Komisiju da uspostavi smislen i transparentan okvir za praćenje i nadzor rashoda povezanih s klimom u proračunu EU-a; ističe ključnu ulogu novih vlastitih sredstava u omogućavanju da proračun EU-a u budućnosti dosegne višu razinu financiranja djelovanja u području klime;

27. pozdravlja prijedlog za nadopunu Fonda za pravednu tranziciju (FPT) dodatnim sredstvima iz instrumenta NGEU, ali žali zbog prijedloga Vijeća da se ta dodatna sredstva smanje te naglašava da će biti potrebna dodatna potpora kako bi radnici koji su izravno i neizravno pogođeni tranzicijom primili adekvatnu pomoć; ponavlja da sredstva iz Fonda za pravednu tranziciju mogu biti nadopuna sredstvima dostupnima u okviru kohezijske politike, i ističe da novi prijedlog ne bi trebao biti na štetu kohezijske politike tako što bi podrazumijevao obvezne prijenose iz nacionalnih omotnica država članica i da ne bi smio dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja;

28. smatra da bi u cijelom zelenom planu trebalo biti uključeno načelo pravedne tranzicije i da bi se FPT posebno trebao usmjeriti na regije koje su najviše ovisne o fosilnim gorivima; naglašava da projekti koji primaju sredstva moraju biti okolišno, socijalno i gospodarski održivi i dugoročno izvedivi; stoga poziva na sveobuhvatnu strategiju EU-a za razvoj i modernizaciju regija koje dobivaju potporu iz FPT-a;

29. ističe da bi u izradi planova za pravednu tranziciju trebali sudjelovati svi relevantni dionici; smatra da bi se u planovima za pravednu tranziciju trebale uzeti u obzir različite polazišne točke država članica i regija u tranziciji prema klimatskoj neutralnosti; napominje da bi trebalo pojasniti kriterije prihvatljivosti za financiranje; smatra da bi programe koji se financiraju iz FPT-a također trebalo ocjenjivati koristeći metodologiju nadzora klimatske politike, računovodstva prirodnog kapitala i životnog ciklusa;

30. pozdravlja dva dodatna stupa mehanizma za pravednu tranziciju, osobito posebni program u okviru programa InvestEU i instrument za kreditiranje u javnom sektoru, koji će zajedno s FPT-om stvoriti nove gospodarske prilike i doprinijeti ublažavanju socioekonomskih učinaka tranzicije na klimatsku neutralnost i provedbe kružnog gospodarstva u EU-u u najranjivijim regijama i gradovima s visokim emisijama ugljika, te će pomoći u rješavanju izazova u pogledu cjenovne pristupačnosti energije s kojima se građani suočavaju tijekom procesa tranzicije; smatra da je za uspjeh tih stupova nužno državama članicama, regijama i gradovima zajamčiti dostatnu tehničku pomoć;

31. naglašava da socijalno pravedna tranzicija neće biti moguća bez golemog doprinosa velegradskih područja; stoga smatra da bi resursi iz drugog i trećeg stupa mehanizma za pravednu tranziciju trebali biti lako dostupni gradovima, kako bi se razvio opsežan financijski mehanizam za pomoć pri klimatskim i socijalnim naporima koji se ulažu na razini gradova; ističe da to može uključivati izravno dostupna sredstva za, među ostalim, stambene politike, obnovu zgrada, programe opremanja i izolacije, projekte javnog prijevoza, poboljšanje zelene infrastrukture u gradovima, uvođenje instrumenata kružnog gospodarstva ili projekte održivog gospodarenja vodama;

32. pozdravlja ulogu programa InvestEU u provedbi i funkcioniranju SEIP-a i smatra da bi on trebao imati ključnu ulogu u zelenom, pravednom i otpornom oporavku Unije; žali zbog činjenice da je predloženo financiranje programa InvestEU, i iz VFO-a i iz instrumenta NGEU, znatno smanjeno u usporedbi s posljednjim prijedlogom Komisije; pozdravlja prijedlog da se uspostavi instrument za strateška ulaganja, posebno uspostavu pete sastavnice u okviru programa InvestEU – sastavnice za europska ulaganja – za promicanje održivih ulaganja u ključne tehnologije i lance vrijednosti; ističe da bi projekti koji se financiraju iz programa InvestEU trebali biti usklađeni s obvezama Unije u području klime i okoliša do 2030.;

33. naglašava činjenicu da revidirani prijedlog Komisije već uključuje preliminarni dogovor o programu InvestEU koji su Parlament i Vijeće postigli u svibnju 2019.; podsjeća da se tim sporazumom, osim povlaštenog položaja Grupe EIB-a, također predviđa važna uloga drugih partnera u provedbi, kao što su nacionalne razvojne banke ili druge međunarodne financijske institucije; nadalje podsjeća da je program InvestEU instrument koji se temelji na potražnji i da bi zbog toga trebalo izbjegavati prekomjernu sektorsku ili geografsku koncentraciju; naglašava da je nužno osigurati dostupnost tehničke pomoći na terenu kako bi se projekti financirali ondje gdje su najpotrebniji i na način kojim se ostvaruje prava dodatnost; u tom pogledu ističe ključan doprinos Savjetodavnog centra, za koji je potrebno osigurati odgovarajuća financijska sredstva;

34. ponovno potvrđuje odgovornost EU-a, kao globalnog predvodnika u borbi protiv klimatskih promjena, za poticanje ostalih međunarodnih partnera da slijede sličan pristup; smatra da se sredstva koja se iz proračuna EU-a dodjeljuju trećim zemljama ne bi smjela trošiti na način koji je u suprotnosti s ciljevima zelenog plana, već bi se njima trebalo olakšati postizanje tih ciljeva, uzimajući u obzir različitu razinu razvoja svake zemlje, kao i njihove različite potrebe za ulaganjima; smatra da je pandemija pokazala da su mjere za zaštitu okoliša i bioraznolikosti izvan Unije nerazdvojivo povezane sa zdravljem unutar Unije i da su takve mjere troškovno učinkovite kada se usporede s učincima pandemije;

35. napominje da bi Inovacijski fond i Modernizacijski fond trebali značajno doprinijeti održivoj tranziciji prema nultoj neto stopi emisija stakleničkih plinova do 2020. i posebno pozdravlja činjenicu da je Modernizacijski fond osmišljen kako bi podržao ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti u 10 država članica s nižim prihodima i stoga je važan alat u osiguravanju pravedne tranzicije; pri čemu naglašava potrebu za povećanim nadzorom Fonda jer ulaganja u aktivnosti koje bitno ugrožavaju postizanje socijalnih i ekoloških ciljeva ne bi smjela biti prihvatljiva za financiranje iz Modernizacijskog fonda;

36. smatra da je nužno izbjegavati svako preklapanje s povezanim aktivnostima koje se financiraju iz proračuna Unije i vjeruje da bi postojanje tih fondova izvan proračuna Unije moglo biti štetno za proračunski nadzor; potiče Komisiju da proračunsko tijelo primjereno obavješćuje o provedbi tih fondova;

37. pozdravlja Komisijinu namjeru da u okviru revizije sustava trgovanja emisijama preispita i Modernizacijski fond i Inovacijski fond; ponavlja svoj dugogodišnji zahtjev da se znatan dio prihoda od trgovanja emisijama definira kao vlastiti resursi;

38. naglašava ključnu ulogu koju će zajednička poljoprivredna politika (ZPP) i zajednička ribarstvena politika imati u postizanju ciljeva SEIP-a; napominje da bi se na putu poljoprivrednog i ribarskog sektora EU-a prema održivijem upravljanju prirodnim resursima i očuvanju biološke raznolikosti trebao zadržati cilj ZPP-a u pogledu podupiranja opskrbe visokokvalitetnom hranom, jamčenja prehrambene neovisnosti Europljana, doprinošenja stabilnim i prihvatljivim zaradama za poljoprivrednike i ribare te doprinosa održivom razvoju ruralnih područja; ističe da je potrebno zajamčiti da se ZPP-om pridonosi ciljevima EU-a u području klime i održivosti, kako je istaknuto u izvješću Europskog revizorskog suda od 7. studenoga 2018.;

39. ističe važnost olakšavanja pristupa javnom i privatnom financiranju kako bi se poduprli povećanje zelenih ulaganja, razvoj digitalizacijskih alata i pristup njima, modernizacija i inovacije kojima će se poljoprivrednom i ribarskom sektoru te ruralnim područjima omogućiti da se suoče s izazovima i mogućnostima ostvarenja ciljeva i ambicija zelenog plana;

petak, 13. studenog 2020.

40. ističe da će kohezijska politika, kao glavna politika ulaganja EU-a, imati ključnu ulogu u podupiranju tranzicije prema klimatskoj neutralnosti; skreće pozornost na to da će nakon krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 kohezijska politika biti jedan od odlučujućih instrumenata za održiv gospodarski oporavak i da bi se trebala zadržati njezina dugogodišnja uloga doprinošenja promicanju socijalne, gospodarske i teritorijalne kohezije, kako je utvrđeno u Ugovorima o EU-u; ustraje u tome da bi se kohezijska politika trebala ojačati kako bi se omogućilo postizanje njenih glavnih ciljeva i kako bi pridonijela uspjehu europskog zelenog plana;

41. podupire inovativni pristup Komisije koji se održava u njezinoj izjavi da će proračun EU-a doprinijeti postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva i putem prihoda; podsjeća da Parlament podržava uvođenje novih vlastitih sredstava kojima se može stvoriti dodana vrijednost i značajno podržati europski zeleni plan;

42. ponovno potvrđuje svoje prethodno stajalište o popisu potencijalnih kandidata za nove vlastite resurse, što je i iznio u svom privremenom izvješću u VFO-u, koji bi trebali odgovarati ključnim ciljevima EU-a, uključujući borbu protiv klimatskih promjena i zaštitu okoliša; stoga traži uvođenje novih vlastitih sredstava, a da se ne stvara dodatno opterećenje za građane, koja bi mogla uključivati, primjerice, sredstva za koja je Komisija 2018. dala podatke na temelju:

i. prihoda od dražbi emisijskih jedinica, kojim bi se moglo prikupiti između 3 i 10 milijardi EUR godišnje,

ii. doprinosa za nereciklirani plastični ambalažni otpad, kojim bi se moglo prikupiti između 3 i 10 milijardi EUR godišnje,

iii. budućeg mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika, kojim bi se godišnje moglo prikupiti između 5 i 14 milijardi EUR,

iv. zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit, na temelju koje bi se moglo prikupiti više od 12 milijardi EUR godišnje,

v. poreza na velika digitalna poduzeća, kojim bi se moglo prikupiti između 750 milijuna EUR i 1,3 milijarde EUR godišnje, i

vi. poreza na financijske transakcije, koji bi se, na temelju izvornog prijedloga Komisije iz 2012. i uzimajući u obzir Brexit i gospodarski rast, mogao povećati na 57 milijardi EUR godišnje, ovisno o području primjene poreza;

u tom pogledu ponavlja svoj poziv svim državama članicama da se pridruže pojačanom okviru suradnje u vezi s porezom na financijske transakcije; poziva Komisiju da čim prije dostavi pojedinosti o vlastitim resursima koje je predstavila u svojoj Komunikaciji o planu oporavka od 27. svibnja 2020., uključujući o pristojbi koja se temelji na poslovanju velikih poduzeća i mogućem proširenju ETS-a na pomorski i zrakoplovni sektor;

43. ustraje u tome da bi od 2021. u proračun EU-a trebalo uključiti košaricu novih vlastitih sredstava te bi se isto tako trebao uspostaviti pravno obvezujući kalendar za predlaganje i uvođenje novih vlastitih sredstava tijekom sljedećeg VFO-a; poziva na to da prihodi od novih vlastitih sredstava budu dostatni za pokrivanje barem obveza otplate u okviru Instrumenta za oporavak; očekuje da bi se svi prihodi iznad te razine trebali uplaćivati u proračun EU-a kako bi se, među ostalim, premostio manjak financijskih sredstava u zelenom planu, a da se pritom ne utječe na načelo univerzalnosti;

44. naglašava činjenicu da će obje vrste prihoda, oni koji se odnose na okoliš i oni koji se ne odnose specifično na okoliš, biti neophodne za uspostavu pouzdane košarice novih stvarnih vlastitih resursa jer će se iznos primitaka iz prihoda u području okoliša s vremenom razmjerno smanjivati kako EU bude napredovao u postizanju klimatske neutralnosti;

Financijske institucije – omogućavanje provedbe zelenog plana

45. pozdravlja odluku EIB-a da revidira svoju politiku kreditiranja u području energije i klimatsku strategiju te da 50 % svojih operacija od 2025. posveti klimatskoj politici i održivosti okoliša kako bi se ispunile obveze EU-a u okviru Pariškog sporazuma; poziva EIB da revidira svoju politiku kreditiranja i u području prometa i da se obveže na održivu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti i kružnom gospodarstvu, uzimajući u obzir različite kombinacije izvora energije država

članica i posvećujući posebnu pozornost sektorima i regijama koji su najviše pogođeni tom tranzicijom; posebno poziva na provedbu novih politika u industrijskim sektorima s visokim emisijama ugljika u kojima EIB djeluje kako bi se podržala tranzicija tih sektora s ciljem usklađivanja svih novih sektorskih zajmova s ciljem postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.; pohvaljuje EIB-ovu predanost ukidanju energetskih projekata koji uključuju fosilna goriva do 2021.; traži da se usvoje i objave provjerljivi planovi tranzicije za postizanje ciljeva klimatske neutralnosti;

46. naglašava da bi EIB-ov odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 trebao biti u skladu s ciljevima SEIP-a; međutim, napominje da ne mogu svi financirani projekti pridonijeti postizanju klimatskih ciljeva EU-a te ustraje u tome da to ne bi trebala biti prepreka njihovom financiranju; međutim, mišljenja je da portfelj EIB-a mora biti usklađen s ciljevima održivosti EU-a i načelom „ne nanosi bitnu štetu”; poziva EIB da uspostavi konkretan plan za postizanje granularnog cilja od 50 % do 2025. i da svake godine objavi udio svoje imovine kojom se financiraju aktivnosti koje se smatraju okolišno održivima u skladu s taksonomijom EU-a; podsjeća da bi odgovor EIB-a na pandemiju bolesti COVID-19 trebao dovesti do ulaganja od 240 milijardi EUR i da je omogućen u nekoliko tjedana;

47. smatra da je participativni pristup odozdo prema gore ključan za uspješno sudjelovanje EIB-a u financiranju zelenog plana te da bi EIB trebao promicati poseban dijalog između javnog i privatnog sektora te bolje koordinirati s različitim dionicima kao što su lokalna i regionalna tijela te predstavnici civilnog društva; nadalje ističe neovisnost EIB-a, istodobno naglašavajući važnost da se zajamči demokratski nadzor nad ulaganjima;

48. podsjeća da je EIB najveći svjetski izdavatelj zelenih obveznica i da je prikupio više od 23 milijarde EUR tijekom 11 godina; napominje da je velik izazov bilo postavljanje zajedničkih standarda kako bi se izbjegao manipulativni zeleni marketing; pozdravlja EIB-ove nove obveznice za podizanje svijesti o održivosti, uvedene 2018. i namijenjene podupiranju ulaganja povezanih s ciljevima održivog razvoja UN-a; naglašava važnost utvrđivanja zajedničkih standarda za te nove obveznice kako bi se osiguralo da su projekti transparentni, provjerljivi i mjerljivi; poziva EIB da nastavi s tom aktivnošću te da proširi izdavanje zelenih obveznica i obveznica za podizanje svijesti o održivosti, čime se može olakšati provedba SEIP-a i doprinijeti razvoju tržišta za obveznice socijalne i ekološke održivosti i nadovezati se na rad u okviru Akcijskog plana EU-a o financiranju održivog rasta i taksonomije EU-a;

49. potiče EIB da preuzme aktivnu ulogu u podupiranju projekata koji pridonose pravednoj tranziciji, kao što su istraživanje, inovacije i digitalizacija, pristup MSP-ova financiranju te socijalna ulaganja i vještine;

50. napominje da je predsjednik EIB-a Werner Hoyer naglasio potrebu za jačanjem kapitalne osnove EIB-a kako bi mu se omogućilo da nastavi s ambicioznim projektima na kojima se temelji tranzicija na održivo gospodarstvo;

51. prepoznaje važnu ulogu nacionalnih razvojnih banaka i institucija i međunarodnih financijskih institucija u financiranju održivih projekata i davanju doprinosa postizanju ciljeva Pariškog sporazuma, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj te Svjetsku banku; naglašava da nacionalne razvojne banke i institucije s obzirom na svoje iskustvo i kapacitete na nacionalnoj i regionalnoj razini mogu biti ključne u povećanju učinka javnih sredstava, uključujući kroz partnerstva s programom InvestEU, čime će pomoći u postizanju Unijinih klimatskih ciljeva; naglašava činjenicu da je financiranje MSP-ova ključno za uspješnu provedbu SEIP-a;

52. naglašava i činjenicu da su nacionalne razvojne banke i institucije vrlo vične izradi relativno malih projekata, upravljanju njima i njihovu financiranju, zahvaljujući njihovu iskustvu u tom području; stoga pozdravlja njihovo uključivanje u različite aspekte SEIP-a kao najprimjerenijih tijela za usmjeravanje ulaganja na razini Europe prema realnom gospodarstvu i lokalnoj razini; naglašava važnost osiguravanja lokalne tehničke potpore promicateljima projekata i inovacijama te naglašava ulogu inkubatora koji pomažu projektima u sazrijevanju kako bi bili financirani; poziva na reformu državnih potpora kako bi nacionalne razvojne banke mogle pružati povlaštene zajmove u cilju promicanja održivosti;

53. napominje da javna i privatna ulaganja mogu pridonijeti održivom oporavku i otpornosti ako je financiranje usmjereno na zelena ulaganja, kao što su projekti koji uključuju električne mreže, supermreže i pametne mreže, željezničke mreže i željezničke pruge, energetsku učinkovitost i kružno gospodarstvo;

54. naglašava da okolišne i klimatske katastrofe predstavljaju sve veći rizik za financijsku stabilnost te da bi stoga bonitetna regulativa i nadzor trebali više uključiti te dugoročne rizike u svoje procjene; smatra da bi se borba protiv klimatskih promjena i promicanje održivosti trebali više uzimati u obzir u politikama ESB-a, uz puno poštovanje njegova mandata i neovisnosti te bez ugrožavanja njegove uloge čuvara financijske i monetarne stabilnosti; podsjeća na izjavu njegova predsjednika da ESB podržava razvoj taksonomije kao načina olakšavanja uključivanja okolišnih pitanja u portfelje središnje banke; prima na znanje ambicioznost pokazanu u nedavnom odgovoru Eurosustava na javna savjetovanja Komisije o obnovljenoj strategiji održivog financiranja i reviziji Direktive o nefinancijskom izvješćivanju, u kojem se navodi da tržišne sile mogu i trebaju biti ključni pokretač preusmjeravanja financijskih tokova prema održivim gospodarskim aktivnostima; pozdravlja pozive Europske središnje banke i Mreže središnjih banaka i regulatora za ekologizaciju financijskog sustava, zahvaljujući čemu bi financijski regulatori mogli bolje ocijeniti financijske rizike povezane s održivošću;

55. potiče ESB da nastavi sa svojom strategijom monetarne politike uz puno poštovanje mandata ESB-a za održavanje stabilnosti cijena utvrđenog u UFEU-u; napominje da će u okviru revizije svoje strategije monetarne politike ESB u skladu s Pariškim sporazumom ocijeniti može li i na koji način u svojem kolateralnom okviru i godišnjem testiranju otpornosti na stres, djelujući u okviru svojeg mandata, uzeti u obzir aspekte održivosti, a posebno rizike povezane s ekološkom održivošću, zadržavajući pritom odvojenost uloga monetarne politike i bonitetnog nadzora; nadalje, potiče ESB da objavi razinu usklađenosti monetarne politike s Pariškim sporazumom, istodobno utvrđujući plan za buduće usklađivanje koristeći se na odgovarajući način taksonomijom EU-a za te mjere; poziva ESB da razmotri daljnje načine pružanja potpore EIB-u kako bi se povećao EIB-ov kapacitet financiranja bez stvaranja poremećaja na tržištu;

56. predlaže da ESB razmisli o rebalansu svojeg portfelja obveznica s visokim emisijama ugljika u kontekstu programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora s obzirom na obveze EIB-a u području klime;

57. poziva europska nadzorna tijela zajedno s nacionalnim nadležnim tijelima da razviju godišnja testiranja otpornosti financijskih institucija u vezi s klimom pod njihovim nadzorom, o čemu se trenutačno raspravlja u Mreži središnjih banaka i regulatora za ekologizaciju financijskog sustava kako bi se razumjelo gdje se u portfeljima relevantnih financijskih institucija EU-a nalaze financijski rizici povezani s klimom, kao i opseg tih rizika;

58. smatra da javni prijevoz ima središnju ulogu u postizanju održive gradske mobilnosti; ističe potrebu za povećanjem potpore za mreže javnog prijevoza i vozne parkove na lokalnoj i regionalnoj razini kao djelotvornog instrumenta za tranziciju i postizanje mobilnosti s niskom razinom emisija uz istovremeno promicanje modalnog prijelaza, posebno u gradskim središtima, kao i povezanosti u ruralnim područjima radi promicanja teritorijalne kohezije; smatra da je u okviru planova održive gradske mobilnosti nužno snažnije artikulirati financiranje gradskog prijevoza jer je to ključno za poticanje transformacije gradske mobilnosti; poziva Komisiju na suradnju s državama članicama na razvoju planova i politika za održivu gradsku mobilnost, uključujući potporu za učinkovite sustave javnog prijevoza i rješenja za aktivnu mobilnost poput hodanja i vožnje biciklom, te promicanje pristupačnosti i multimodalnosti različitih vrsta prijevoza;

Mobiliziranje privatnih ulaganja za održivi oporavak

59. podupire obnovljenu strategiju održivog financiranja; naglašava potrebu za znakom za okoliš EU-a za financijske proizvode koji evoluira, normom EU-a za zelene obveznice i pouzdanijim, usporedivijim i dostupnijim podacima o održivosti koji su dobiveni usklađivanjem pokazatelja održivosti; podsjeća na veliku važnost zelenog financiranja za međunarodnu ulogu EU-a eura u sljedećem desetljeću; ističe važnost pojednostavnjenih standarda izvješćivanja za MSP-ove koji im omogućuju da u potpunosti sudjeluju na tržištima kapitala;

60. ustraje u tome da su pouzdaniji, usporediviji i pristupačniji podaci o održivosti neophodni za praktično funkcioniranje sustava održivog financiranja u EU-u; pozdravlja ideju Foruma na visokoj razini o uniji tržišta kapitala da se uspostavi jedinstvena europska pristupna točka kako bi se objedinile informacije o poduzećima u EU-u povezivanjem

postojećih nacionalnih registara i registara EU-a te baza podataka poduzeća da se pomogne poduzećima, posebno u manjim državama članicama, da privuku ulagače; naglašava da bi poduzeća trebala moći kontrolirati dostupnost svojih podataka u europskoj jedinstvenoj pristupnoj točki; poziva Komisiju da podnese zakonodavni prijedlog o jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki za financijske i nefinancijske informacije o uvrštenim i neuvrštenim poduzećima iz EU-a, poštujući pritom načelo proporcionalnosti gdje to bude potrebno; poziva Komisiju da pojednostavi zahtjeve u pogledu transparentnosti u skladu s Direktivom o objavljivanju nefinancijskih informacija i uskladi ih s onima iz Uredbe o taksonomiji i Uredbe o objavljivanju podataka o održivom financiranju; poziva na transparentne metodologije za prikupljanje i objavljivanje podataka; poziva Komisiju da uspostavi učinkovito praćenje podataka i izvješćivanje o provedbi SEIP-a tako da su dostupni javnosti kako bi se zajamčila potpuna transparentnost potrošnje EU-a na zelenu tranziciju; smatra da se znatan udio obveznica EU-a koje se izdaju u kontekstu plana oporavka izdaje na temelju standarda EU-a za zelene obveznice, kako je predložila Komisija;

61. pohvaljuje napredak ostvaren na temelju inicijativa uključenih u Akcijski plan za održivo financiranje 2018.; poziva na donošenje delegiranih akata predviđenih Uredbom o taksonomiji, uzimajući u obzir niz kriterija i pokazatelja održivosti; posebno poziva na brzu provedbu načela „ne nanosi bitnu štetu” kako je opisano u Uredbi o održivom financiranju i objavljivanju te Uredbi o taksonomiji; naglašava važnost ambicioznih zahtjeva za objave za sve financijske proizvode i subjekte;

62. smatra da je buduća obnovljena strategija EU-a za održivo financiranje velika prilika da se ubrza tranzicija prema održivijim ulaganjima malih ulagača; poziva Komisiju da predloži mjere potrebne za poticanje održivih ulaganja malih ulagača;

63. prima na znanje članak 26. stavak 2. Uredbe o taksonomiji, kojim se Komisiju ovlašćuje da do 31. prosinca 2021. objavi izvješće u kojem se opisuju odredbe koje bi bile potrebne za proširenje područja primjene te uredbe izvan ekološki održivih gospodarskih djelatnosti, uključujući druge ciljeve održivosti kao što su socijalni ciljevi;

64. podržava poziv Stručne skupine na visokoj razini za održivo financiranje za nove mjere kojima će se poticati dugoročnost u korist ljudi i planeta; poziva Komisiju da analizira i predloži kako se dugoročna perspektiva može bolje uključiti u sustav i pravila korporativnog upravljanja; pozdravlja pripremu inicijative za održivo korporativno upravljanje;

65. poziva Komisiju da razmotri reviziju Direktive o objavljivanju nefinancijskih informacija kojom bi se moglo obuhvatiti objavljivanje učinka korporativnih aktivnosti na ekološku, socijalnu i upravljačku održivost;

66. ustraje u tome da se pri mobilizaciji financijskih sredstava za zeleni plan javna i privatna ulaganja moraju međusobno nadopunjavati kad god je to moguće; naglašava da se ne bi smjelo istisnuti ulaganja privatnog sektora tako da se može povećati financiranje SEIP-a;

67. podsjeća da ulaganja u neodržive gospodarske aktivnosti i njihovo kreditiranje mogu dovesti do bezvrijedne imovine ili nepovratnih ulaganja s učincima ovisnosti; ističe da je ovaj rizik potrebno dovoljno integrirati u kreditne rejtinge i bonitetne okvire, uključujući bazelski okvir; stoga poziva Komisiju da ispita načine za bolje uključivanje rizika za održivost i bonitetnog tretmana dugoročnih ulaganja i kreditiranja, uključujući pravila EU-a o bankarstvu kojima će se dodatno promicati opća stabilnost financijskog sustava, te da dodatno nastoji promicati pouzdanost, usporedivost i transparentnost čimbenika održivosti u kreditnim rejtinzima; smatra da bi se to pitanje moglo riješiti u predstojećim revizijama Uredbe o agencijama za kreditni rejting, Uredbe/Direktive o kapitalnim zahtjevima i okvira za solventnost;

68. podsjeća da održiva ulaganja nemaju nužno niži profil rizičnosti od drugih vrsta ulaganja;

petak, 13. studenog 2020.

69. smatra da bi MSP-ovima u Uniji trebalo olakšati pristup javnom i privatnom financiranju u okviru SEIP-a; ističe da je potrebno dodatno raditi na informiranju MSP-ova o novim mogućnostima financiranja u okviru SEIP-a;

Promicanje javnih održivih ulaganja u vrijeme krize

70. poziva na stvaranje instrumenta za održiva ulaganja kako bi se postigli ciljevi iz europskog zelenog plana, ali naglašava da bi veća javna ulaganja trebala doprinijeti održivosti javnih financija u EU-u neovisno o izabranom modelu financiranja; smatra da bi se pri mogućoj reviziji okvira gospodarskog upravljanja EU-a trebale uzeti u obzir preporuke neovisnog Europskog fiskalnog odbora te da bi se njome trebalo potaknuti države članice da svoja gospodarstva i svoju javnu potrošnju usklade s ciljevima europskog zelenog plana; podržava obećanje Komisije da će istražiti druge poticajne okvire, kao što su standardi zelenih obveznica, te potiče Komisiju da izradi popis najboljih praksi u pogledu izrade zelenog proračuna;

71. poziva da se javna potpora sektoru prometa, posebno avioprijevoznicima, sektoru turizma ili automobilskom sektoru, koristi na održiv i učinkovit način; poziva na to da prijelazne aktivnosti utvrđene u Uredbi o taksonomiji budu prihvatljive za financiranje u okviru SEIP-a te poziva na to da se posebna pozornost posveti pristupu financiranju i drugim oblicima potpore za mikropoduzeća te MSP-ove;

72. poziva na uključivanje održive javne nabave i javnih natječaja te na veću europsku koordinaciju u tom pogledu;

73. pozdravlja činjenicu da će se planovi oporavka i otpornosti temeljiti na zajedničkim prioritetima EU-a; u tom pogledu ističe europski zeleni plan i europski stup socijalnih prava, kao i Digitalnu agendu te strateški cilj postizanja europskog suvereniteta u strateškim sektorima s održivom industrijskom osnovom; podsjeća na potrebu za ulaganjem u zeleni oporavak i potrebu za većom konvergencijom među državama članicama u provedbi SEIP-a, što bi moglo pomoći u ubrzanju gospodarskog oporavka; traži uključivanje prioriteta na područjima kao što su zapošljavanje, vještine, obrazovanje, digitalno poduzetništvo, istraživanje i inovacije te zdravlje, ali i na područja koja se odnose na poslovni i neprofitni sektor, uključujući javnu upravu i financijski sektor; poziva Komisiju da pruži tehničku pomoć javnim tijelima u izradi nacrta prijelaznih planova kako bi se izbjeglo stvaranje neiskoristive imovine; poziva Komisiju da prati provedbu planova za oporavak i otpornost te da ozbiljno kršenje pravila za posljedicu ima povrat isplaćenih sredstava; naglašava da je važno da države članice koje izdaju planove poštuju vladavinu prava i naše demokratske vrijednosti;

74. ustraje u tome da se načelo „ne nanosi bitnu štetu” u okviru europskog zelenog plana treba primjenjivati na sve planove oporavka;

75. žali zbog odluke Europskog vijeća da se Instrument za potporu solventnosti ukloni iz programa NextGeneration EU; smatra ga važnim alatom za izjednačavanje uvjeta na jedinstvenom tržištu;

76. poziva na to da se poduzeća koja primaju javnu potporu obveže na izradu javnih izvješća za svaku zemlju, poštujući pritom mogućnost privremenih odstupanja radi zaštite komercijalno osjetljivih informacija; poziva na to da ta poduzeća isto tako osiguraju pošteno tržišno natjecanje, smanje razlike u plaćama između žena i muškaraca, poštuju svoje obveze izvješćivanja o nefinancijskim informacijama, jamče sigurnost radnih mjesta te objave svaki oblik povlaštenog tretmana koji su primila te da ne koriste strategije izbjegavanja plaćanja poreza koristeći se društvima kćerima bez znatne gospodarske aktivnosti u nekooperativnim jurisdikcijama u porezne svrhe; ustraje u tome da bi ta poduzeća trebala pošteno pridonositi oporavku plaćanjem svojih poreza; u tom kontekstu traži novi društveni ugovor za poduzeća, u kojem će se ciljevi ostvarivanja dobiti uskladiti s obazrivosti prema ljudima i planetu;

77. poziva Komisiju da prikladno revidira pravila o državnim potporama, uključujući privremeni okvir uveden kao odgovor na pandemiju uzrokovanu bolesti COVID-19, kako bi se dobila veća javna podrška za europski zeleni plan i osiguralo da su državne potpore u skladu s klimatskim i okolišnim ciljevima Unije; napominje da bi bilo kakva buduća revizija pravila o državnim potporama trebala biti pomno osmišljena kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i zajamčili jednaki uvjeti za sve države članice;

78. poziva Komisiju da pri odobravanju zahtjeva države članice za državnu potporu, u skladu s člankom 108. UFEU-a, uključi u svoju odluku odredbe prema kojima korisnici u sektorima s visokim emisijama ugljika trebaju usvojiti klimatske ciljeve i planove za zelenu tranziciju te pokazati usklađenost svojih poslovnih modela i djelatnosti s ciljevima utvrđenim u članku 2. Uredbe (EU) 2018/1999;

79. pozdravlja planiranu reviziju Direktive o oporezivanju energije za 2021. i poziva Komisiju da predstavi zakonodavne prijedloge za usklađivanje stopa PDV-a s ekološkim aspektima, uvede porez na plastiku za jednokratnu upotrebu i poveća relevantne minimalne trošarine koje su izgubile svoj učinak zbog inflacije; želi te reforme povezati s nastojanjima da se održi kupovna moć za one s najnižim razinama dohotka u Europskoj uniji;

80. podsjeća na sve veću potrebu za ulaganjima povezanima sa zelenom tranzicijom te da utaja poreza na dobit i izbjegavanje plaćanja poreza uzrokuju mogući gubitak sredstava za nacionalne proračune i proračun EU-a, čija se vrijednost prema nekim procjenama kreće od 50 do 70 milijardi EUR, a prema drugim od 160 do 190 milijardi EUR, što bi se moglo iskoristiti za ulaganja u SEIP; poziva države članice da mobiliziraju resurse za financiranje održive i pravedne tranzicije provedbom potencijalnih sporazuma o OECD-ovu Uključivom okviru, uključujući 2. stup, poziva na pojačanu borbu protiv poreznih prijevara, utaje poreza i izbjegavanja poreza te agresivnog poreznog planiranja; poziva na koordinaciju na razini EU-a kako bi se otkrilo, istražilo i izbjeglo agresivno porezno planiranje pojedinaca i trgovačkih društava; poziva na ambicioznu strategiju za oporezivanje poslovanja za 21. stoljeće; poziva Vijeće da ažurira kriterije o definiciji štetnih poreznih režima u Kodeksu o postupanju pri oporezivanju poslovanja i ponavlja svoje stajalište od 26. ožujka 2019. o državama članicama koje olakšavaju agresivno porezno planiranje; potiče Komisiju da utvrdi kriterije za procjenu poreznih praksi država članica; podsjeća Komisiju na članak 116. UFEU-a u kontekstu poreznih dosjea i potiče Komisiju da iskoristi tu odredbu kako bi se izbjeglo remećenje natjecanja na jedinstvenom tržištu;

81. želi da se osigura da svi daju jednak doprinos oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 i tranziciji prema održivom gospodarstvu, uzimajući pritom u obzir različite kapacitete država članica; smatra da su, kao što je 7. srpnja 2020. istaknula predsjednica ESB-a Christine Lagarde, osjetljive skupine često „najpogođenije" pandemijom bolesti COVID-19, dok su cijene imovine do sada rasle tijekom krize; potiče države članice i Komisiju da razmotre nove resurse za financiranje gospodarskog oporavka kojima se to uzima u obzir;

82. ističe da će povećano financiranje zelenog plana podrazumijevati značajan stupanj proračunske discipline i kontrole kako bi se spriječile prijevare i preusmjeravanje sredstava; napominje da Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) sam po sebi ne raspolaže kapacitetima za sprečavanje financijskih prijevara; stoga poziva sve države članice da se pridruže Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO);

83. smatra da kombinacija prijedloga u ovom izvješću može povećati iznos od 660 milijardi EUR godišnje potreban za pobjedu u borbi za klimu i radna mjesta;

o

o o

84. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji te vladama i parlamentima država članica.